

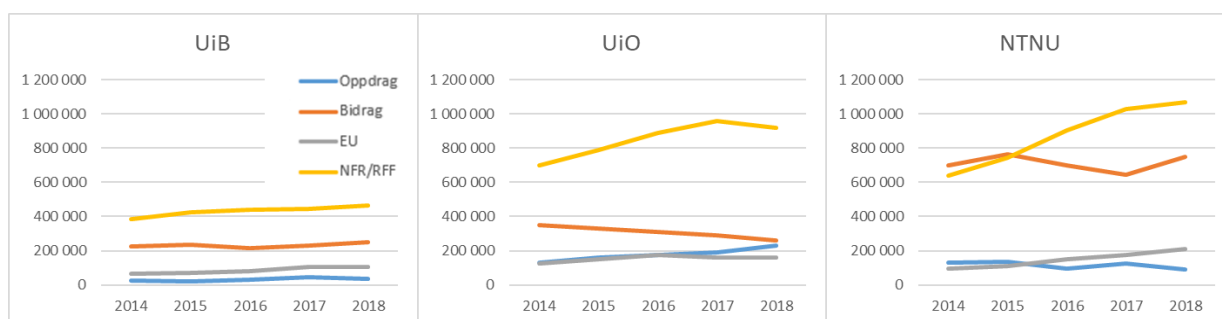
Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 14.03.19
FU-sak:11/19		Arkivsaknr.:

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet – finansieringskilder utenom EU og NFR

I 2018 hadde bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) ved UiB et omfang på totalt 965 millioner kroner. Av dette inngår 857 millioner i beregningsgrunnlaget for Kunnskapsdepartementets (KD) resultatbaserte finansiering, ifølge DBH. Totalt økte BOA-inntektene ved UiB med 3,7% fra 2017.

Figur 1 BOA-inntekter i 1000 kr som inngår i finansieringsystemet, 2014-2018: «oppdrag»: oppdragsfinansiert aktivitet. «Bidrag»: Bidragsfinansiert aktivitet utenom NFR/EU.

UiBs strategi fastslår at vårt mål er å utvikle flere fremragende forskningsmiljøer, og at alle fakultet skal ha fagmiljøer i verdensklasse. For å nå målene må bidrags- og oppdragsfinansieringen styrkes, og strategien nevner spesielt økt finansiering fra Forskningsrådet og EU som virkemidler. for å nå mål om å være et ledende internasjonalt universitet.

Tendenser i bevilgninger fra forskningsrådet og EU er beskrevet i blant annet FU-saker 5/19 og 28/18. Andre kilder utgjorde imidlertid 1/3 av UiBs BOA-inntekter i 2018. I tillegg til strategiske målsetninger relatert til omfang og kvalitet av grunnforskningsvirksomheten, kan annen eksternfinansiert virksomhet også i stor grad bidra andre mål, som samfunnskontakt, «policy advice» og partnerskap for innovasjon.

Vi ønsker her å dokumentere omfang og kilder til eksternfinansiert virksomhet utenom NFR og EU, og invitere til en diskusjon om hva som kan være potensiale for videre vekst.

BOA-inntekter: typer og finansieringskilder

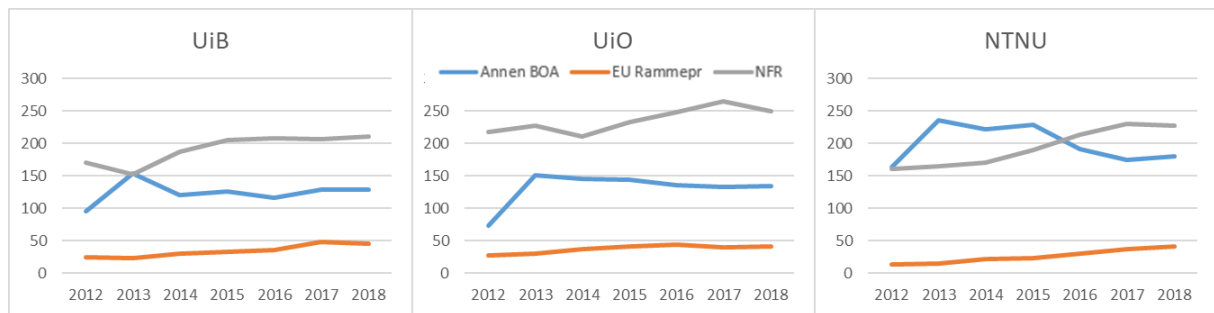
KDs regnskapsstatistikk deler BOA-inntekter inn etter type og kilde. Som «oppdragsfinansiert» aktivitet regnes prosjekter institusjonen utfører mot betaling fra ekstern(e) oppdragsgiver(e) når det foreligger et krav om motytelse fra institusjonen når avtale/kontrakt inngås. Med bidragsfinansiert aktivitet forstås prosjekter hvor institusjonen henter støtte fra nasjonale og internasjonale finansieringskilder uten at det foreligger krav om motytelse fra institusjonen når avtale om støtte inngås (DBH).

Den offisielle statistikken er videre inndelt etter finansieringskilder: egne statistikker blir ført for NFR- og EU-inntekter, som i all hovedsak er bidragsfinansiert aktivitet. Andre BOA-inntekter deles inn etter om finansieringskilden er næringsliv, organisasjoner og stiftelser, offentlige eller andre.

Universitetenes profiler - inntektstyper

Sammenlignet med andre norske universitet, har UiB lav grad av finansiering fra kilder utenom EU og NFR. Bare UiO har lavere andel enn UiB (31%), mens NTNU har 40% av eksterntfinansieringen utenom EU og NFR. Snittet for alle andre universiteter og vitenskapelige høyskoler er 55%. Oppdrag utgjør typisk den minste andelen av inntektene, med et gjennomsnitt for alle universitet og vitenskapelige høyskoler på 13% av totale inntekter fra eksternt finansiert virksomhet. UiB, NTNU og UiO har blant de laveste andelen, med henholdsvis 4% for UiB og NTNU, og 2% for UiO.

Figur 1 viser at UiB har en relativt jevn utvikling over tid, med en viss økning i bidragsfinansiert virksomhet det siste året, og en nedgang (på ca 30%) i oppdragsfinansiert virksomhet samme periode. UiO har en motsatt profil, med en økning over tid i oppdragsfinansiert virksomhet, og en nedgang i bidragsfinansiert, slik at de ulike typene inntekter nå er omtrent like store. NTNU har et betydelig omfang av bidragsfinansiert aktivitet, men altså et lavt omfang av oppdragsfinansiert virksomhet.

Figur 2 Inntekter i 1000 kr per faglig årsverk - EU rammeprogram, NFR og annen BOA.

Sett i forhold til institusjonsstørrelsen har UiB totalt sett inntekter fra «annen BOA-virksomhet» på om lag samme nivå som UiO. NTNU har noe større inntekter per faglig årsverk, men totalt har nivået gått litt ned over de siste fire-fem årene.

Universitetenes profiler - inntektskilder

Offentlige etater utgjør hovedinntektskilden for «annen BOA»-aktivitet med klar margin, men dette gjelder spesielt bidragsfinansiert virksomhet. Særlig NTNU får betydelig støtte gjennom offentlig finansierte bidragsfinansierte prosjekt, til en verdi på over en halv milliard kroner i 2018. Totalt utgjør offentlige kilder 65% av «annen BOA» ved NTNU, 58% ved UiO og 40% ved UiB.

Inntekter fra næringsliv utgjør en annen betydelig kilde for NTNU - 31% av annen boa-virksomhet, særlig som bidrag. For UiO utgjør inntekter fra næringsliv en relativt liten andel av virksomheten (12%), mens UiB ligger imellom (20%).

UiB skiller seg særlig ut ved inntekter fra organisasjoner og stiftelser – for UiB utgjør dette 1/3 av inntektene fra «annen BOA» (i all hovedsak bidragsfinansiert virksomhet), mens det utgjør 12% for UiO og bare 4% for NTNU.

UiO har på sin side en relativt stor del av sin virksomhet knyttet til «annet» (21%). For UiB og NTNU er denne kategorien marginal, og i utgangspunktet kan vi ikke se hva UiO definerer inn under dette.

Oppsummeringsvis har UiO hatt en positiv utvikling innen oppdragsporteføljen, særlig rettet mot offentlige oppdragsgivere, mens UiB og NTNU er mer fraværende innen denne typen virksomheten. NTNU har relativt betydelig gjennomslag i næringslivsfinansiert virksomhet, mens UiB har sin største relative styrke i prosjekter finansiert fra organisasjoner og stiftelser.

Tabell 1 BOA-inntekter i 1000 kr 2017-2018 fordelt på inntektskilder. Kilde: DBH

	UiB		Endring UiB	UiO		Endring UiO	NTNU		Endring NTNU
	2017	2018		2017	2018		2017	2018	
Oppdrag	48 066	34 026	-14 040	188 985	231 889	42 904	127 458	92 893	-34 565
Annet	2 902	3 478	576	63 050	73 784	10 734	17 803	4 641	-13 162
Næringsliv	7 167	11 518	4 351	13 650	24 908	11 258	53 797	45 687	-8 110
Offentlige	34 469	12 966	-21 503	107 960	128 137	20 177	55 507	41 662	-13 845
Org. og stiftelser	3 528	6 064	2 536	4 325	5 060	735	351	903	552
Bidrag utenom EU/NFR/RFF	229 385	251 893	22 508	290 979	259 740	-31 239	644 427	747 832	103 405
Annet	28 765	17 506	-11 259	45 893	31 251	-14 642	-25 430	-9 468	15 962
Næringsliv	44 080	45 735	1 655	38 252	34 957	-3 295	160 773	219 561	58 788
Offentlige	97 545	100 193	2 648	181 389	159 074	-22 315	486 920	505 369	18 449
Org. og stiftelser	58 995	88 459	29 464	25 445	34 458	9 013	22 164	32 370	10 206
EU	104 017	105 797	1 780	158 569	158 346	-223	174 447	209 418	34 971
EU Rammeprogram	102 456	101 796	-660	146 243	153 514	7 271	161 511	196 326	34 815
EU - annet	1 561	4 001	2 440	12 326	4 832	-7 494	12 936	13 092	156
NFR/RFF	445 569	466 033	20 464	960 466	918 917	-41 549	1 026 721	1 067 382	40 661
NFR	445 108	465 135	20 027	959 856	917 687	-42 169	1 018 183	1 061 541	43 358
RFF	461	898	437	610	1 230	620	8 538	5 841	-2 697
Totalsum	827 037	857 749	30 712	1 598 999	1 568 892	-30 107	1 973 053	2 117 525	144 472

Fordeler vi inntektene på fakultet, finner vi at oppdragsfinansiert aktivitet er mye jevnere fordelt mellom fakultetene, enn bidragsfinansiert aktivitet. Tabell 2 er hentet fra UiBs regnskapssystem. Eksempelvis både HF og SV registrert med større oppdragsinntekter enn MN, mens MN har fem ganger så høye inntekter fra annen bidragsfinansiert virksomhet som SV og HF til sammen.

En viktig forskjell fra tabell 1 er at også gaver og gaveforsterkning er inkludert i «annen bidragsvirksomhet». MED har høyest inntekter fra annen bidragsaktivitet, og det er særlig gaver (og tilhørende gaveforsterkning) som gir høye inntekter til dette fakultetet. For flere av fakultetene er denne inntektskilden helt marginal. Til sammen henter MED og MN 70% av universitetets midler til annen bidragsfinansiert aktivitet.

Tabell 2 BOA-inntekter utenom EU/NFR per fakultet 2018. Verdier i 1000 kr. Kilde: ØA/lederrapport. «annen bidragsaktivitet» omfatter også gaver, som ikke inngår i tabell 1.

	HF	MN	MED	SV	JUS	PS	KMD	UM	Adm/bibl.	Totalt
1. Oppdragsaktivitet	6 423	5 385	8 982	7 528	334	4 999	0	375	0	34 026
4. Annen bidragsaktivitet	13 014	110 970	141 756	19 966	6 278	7 534	2 706	45 264	12 597	360 983
Gaver	779	21 626	64 993	2 886	2 067	1 150	142	455	5 600	99 699
Statlige etater	8 088	24 291	27 754	4 772	523	-3 517	1 149	25 101	2 794	90 955
Stiftelser	2 382	26 066	20 400	10 608	2 567	6 517	185	18	83	68 825
Næringsliv/privat	-24	18 513	8 322	1 407	38	346	598	10 875	335	40 409

Annet Utland	1 789	10 870	9 091	0	13	764	20	55	4 437	27 039
Organisasjoner	0	9 238	3 169	0	0	2 273	57	821	0	15 558
Kommunale/fylk. etater	0	365	215	293	0	1	500	7 734	0	9 107
Totalt	19 438	116 354	150 738	27 494	6 612	12 532	2 706	45 640	12 597	394 111

Største bidragsytere

Oppdragsfinansiert aktivitet

Det framgikk i tabellene foran at statlige etater var de største kundene for oppdragsfinansiert aktivitet i 2018. Utdanningsdirektoratet er den største enkeltstående aktøren, med tre prosjekt knyttet til prøver. BerGenBio ASA som er nummer to er et relativt nystartet selskap innen kreftforskning med utspring i UiB. De tre oppdragene går til en navngitt forsker. Av andre private er det særlig Equinor og ulike firma knyttet til laksenæringen som bidrag. Størrelsen på oppdragene varierer, men av de ca 65 oppdragene med aktivitet i 2018, ser gjennomsnittsbeløpet for året ut til å ligge på ca kr. 500 000.

Tabell 3 oppdragsfinansiert aktivitet - største bidragsytere. Kilde. ØA/Lederrapporter

Kunde	Beløp 2018	Antall prosjekt
Utdanningsdirektoratet	5 986 890	3
BerGenBio ASA	4 372 748	3
Århus Universitetshospital	3 250 296	2
Lo Stat	2 158 186	1
Addisco As	1 910 244	2
KS Konsernet	1 618 895	1
Barne-, ungdoms- og Familiedirektoratet	1 371 146	2
Helsedirektoratet	1 265 314	3
Equinor Energy AS	1 204 095	4
Seacalx AS	1 041 228	1
Lotteri- og Stiftelsestilsynet	945 023	2
Pluvia AS	890 540	1
Dagbladets Stiftelse	628 843	1
Lundin Norway AS	566 556	3
Lerøy Seafood Group ASA	531 069	2
Artsdatabanken	517 536	1
Ewos Innovation AS	505 382	1
NORCE Norwegian Research Centre AS	502 177	2
Eli Lilly Norge As	474 126	1
Havforskningsinstituttet	442 543	3
Equinor ASA	412 198	3
Marine Harvest ASA	325 990	1
Høgskolen i Innlandet - Lillehammer	211 179	1
Arctic Nutrition AS	197 677	1

Bidragsfinansiert aktivitet

Innenfor bidragsfinansiert aktivitet er det registrert nærmere 950 prosjekt med aktivitet i 2018, fordelt på ca 315 kunder. De tre største giverne utgjør nærmere 1/3 av denne kategorien i 2018. Trond Mohns stiftelse er klart størst, med 73 millioner kroner i inntektsførte beløp i 2018, fordelt på 51 prosjekt.

Også utdanningsprosjekt inngår i denne kategorien. Tabell 4 viser de 25 største bidragsyterne i 2018. Beløpene kan avvike noe fra regnskapsført virksomhet som referert i tabell 1.

Tabell 4 Bidragsfinansiert aktivitet utenom NFR og EU. Kilde: ØA/lederrapporter

Kunde	Beløp	Prosjekt
Trond Mohn stiftelse	73 120 890	51
Kreftforeningen	27 423 258	62
Stiftelsen Kristian Gerhard Jebsen	22 230 995	7
DIKU	18 785 808	40
Statens Vegvesen	17 068 082	7
Helse Bergen HF	11 313 301	59
Equinor ASA	11 206 260	14
Direktoratet for utviklingssamarbeid NORAD	9 989 337	13
Norges forskningsråd	9 282 926	39
Kunnskapsdepartementet	9 214 806	1
L Meltzers Høyskolefond	8 480 917	52
Bill & Melinda Gates Foundation	8 289 058	2
Miljødirektoratet	7 283 991	7
Utdanningsdirektoratet	6 805 986	5
Fiskeri- og havbruksnæringens Forskningsfond	5 628 836	9
Norwegian Oil and Gas Association	5 203 008	1
Total E & P Recherche Development	4 789 968	1
Equinor Energy AS	4 507 594	7
Helsedirektoratet	4 022 194	5
Bømlo Kommune	3 863 454	2
NordForsk	3 580 560	5
Språkrådet	3 395 688	1
Norges Tekniske Naturvitenskapelige Universitet NTNU	3 173 662	12
Nordic Rutile AS	2 898 957	2
Novo Nordisk Fonden	2 876 844	5
Norilia AS	2 639 391	1

Oppsummering

Kilder utenom EU og NFR omfatter 1/3 av UiBs eksternt finansierte virksomhet – og en ennå større andel hvis også gaver regnes inn. Dette er et lavt nivå sett i forhold til de fleste andre norske universitet, men er omtrent på linje med UiO, som har den laveste andelen.

Omfanget av oppdragsfinansiert virksomhet er relativt begrenset. Det kan være naturlig i lys av at universitetets hovedoppdrag er grunnleggende forskning, og at universitetets forskningsselskap (NORCE) har stor aktivitet knyttet til oppdrag. Likevel kan medvirkning i slike prosesser være nyttig både for å utvikle kontaktflate mot næringslivsinteresser, men også for bidrag til offentlig politikkskaping. Detaljer i andre universiteters portefølje er ukjent, men det store volumet av oppdragsmidler fra statlige etater kan være et tegn på at UiO har vært flinkere enn UiB til å melde seg på slike prosesser.

Bidragsfinansiert virksomhet har et mye større volum enn oppdrag. Listen over partnere viser at UiB nyter godt av omfattende bidrag fra enkelte store aktører. Universitetet bør være bevisst på hvordan

disse følges spesielt opp. De andre store universitetene har et større volum knyttet til statlige etater og næringsliv. UiB har satset strategisk på utvikling av klynger, og dette kan også på sikt styrke universitetets kontaktflater mot omverdenen. Relasjonen til NORCE og rollefordelingen mellom universitetet og forskningsselskapet kan være et særlig viktig område å være oppmerksom på i det videre arbeidet med utvikling av relasjoner mot eksterne bidragsytere til forskning.

Saken legges med dette frem til drøfting.